

RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Nazwa kierunku studiów: Stosunki międzynarodowe

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Al. Racławickie 14,
20-950 Lublin

Data przeprowadzenia wizytacji: 17-18 czerwca 2019 r.

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia.....	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się ..	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się.....	7
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	11
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	14
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	16
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku.....	17
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	19
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia.....	22
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	24
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	25
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w <i>porządku wg poszczególnych zaleceń</i>).....	29
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia ..	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Radosław Rybkowski, Ekspert PKA,
2. prof. dr hab. Alicja Stępień Kuczyńska, Ekspert PKA,
3. Ewelina Dyląg-Pawłyszyn, Sekretarz Zespołu Oceniającego,
4. Paula Leśniewska, Ekspert PKA ds. studenckich,
5. Bożena Ziemińicz, Ekspert PKA ds. pracodawców.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku Stosunki Międzynarodowe w Instytucie Nauk Politycznych i Spraw Międzynarodowych na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2018/2019.

Polska Komisja Akredytacyjna w roku 2012 dokonała oceny instytucjonalnej zakończonej oceną pozytywną potwierdzającą, iż jednostka realizuje strategię rozwoju spójną ze strategią Uczelni, spełnia wymagania dotyczące funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, w tym jego konstrukcji i oddziaływania na doskonalenie kształcenia, w tym na prowadzonych studiach podyplomowych i doktoranckich.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą z uwzględnieniem zapisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego, za co ZW PKA dziękuje.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	Stosunki międzynarodowe	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopień	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	- Nauki o polityce i administracji, 131 ECTS, 72,77% - Nauki o socjologii, 6 ECTS, 3,33% - Filozofia, 7 ECTS, 3,88%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	150 godz./ 6 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	I. Stosunki transatlantyckie II. Współpraca transgraniczna	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	75	Nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1830 godz.	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	180	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	180	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	12	Nie dotyczy

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

²Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kierunek studiów Stosunki międzynarodowe (SM) prowadzony na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II wynika z przyjętej przez Senat tej Uczelni strategii (uchwała Senatu KUL z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju KUL na lata 2014-2020 - 740/III/1). Zgodnie z określoną w tym dokumencie misją, celem Uczelni jest „prowadzenie badań naukowych w duchu harmonii między nauką i wiarą, kształcenie i wychowywanie inteligencji katolickiej, współtworzenie chrześcijańskiej kultury oraz troska, by treścią Ewangelii przepajać kategorie myślenia, kryteria ocen i normy działania.” W przyjętej strategii rozwoju Uczelni podkreślona została rola dydaktyki, w tym także i działania mające na celu stałe podnoszenie jakości oferowanych programów studiów oraz ich dostosowywanie zgodnie z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Kierunek studiów SM został przyporządkowany do dyscypliny nauk o polityce i administracji jako dyscypliny wiodącej w wymiarze niemal 73% punktów ECTS uzyskiwanych w toku studiów. Pozostałe dwie dyscypliny, do których przyporządkowano kierunek to: nauki socjologiczne (3,33%) oraz filozofia (3,88%). Obecność filozofii i socjologii jest wyrazem praktycznej realizacji misji uczelni o harmonijny współdział wiary i nauki. Wydział Nauk Społecznych, a w szczególności Instytut Nauk Politycznych i Spraw Międzynarodowych jest zaangażowany w prowadzenie badań naukowych w dyscyplinie wiodącej, czyli naukach o polityce i administracji, ze szczególnym uwzględnieniem stosunków międzynarodowych jako rozpoznawalnej i obecnej w dyskursie naukowym subdyscyplinie.

Instytut Nauk Politycznych i Spraw Międzynarodowych (INPiSM) współpracuje z licznymi podmiotami zaangażowanymi w praktykę współpracy międzynarodowej i transgranicznej. Owocem tej współpracy jest dobre rozeznanie potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym i wynikające z prowadzonej przez Biuro Karier KUL analizy potrzeb rynku pracy i monitorowanie losów absolwentów. Mając na uwadze liczną grupę studentów zagranicznych (w tym z Ukrainy, Rosji i Białorusi), realizowana koncepcja kształcenia bierze pod uwagę zawodowe przygotowanie oraz społeczno-kulturowe oczekiwania tej grupy. Współpraca z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych była prowadzona dotychczas w sposób mało sformalizowany, dlatego koncepcja kształcenia została bardziej wypracowana w toku dyskusji z interesariuszami wewnętrznymi. Należy podkreślić jednak, że wizytowana jednostka współpracę z przedstawicielami pracodawców rozwija i dąży do ich skuteczniejszego udziału w kształtowaniu koncepcji kształcenia. Obecnie konsultacje mają miejsce we współpracy z nowo powstałym Instytutem Europy Środkowej, w której pracują pracownicy Instytutu, co daje dodatkowe możliwości, trwają także dyskusje dotyczące nowych efektów uczenia oraz programów studiów.

Zdefiniowane przez jednostkę efekty uczenia się są w pełni zgodne z przyjętą koncepcją kształcenia. Zgodnie z misją działania KUL wśród efektów znajdują się takie, które podkreślają konieczność stosowania norm etycznych w relacjach międzyludzkich i międzynarodowych, co jest związane z chrześcijańskimi korzeniami Uczelni. Efekty zostały opisane zgodnie z wymogami Polskiej Ramy Kwalifikacji i w sposób jednoznaczny wskazują, że odnoszą się do VI poziomu PRK. W zakresie wiedzy i umiejętności efekty uczenia się obejmują te, związane z przygotowaniem do prowadzenia samodzielnych badań naukowych. Wyraźnie wskazano, że studenci w toku studiów mają osiąść „umiejętność przygotowywania wystąpień ustnych i prac pisemnych, w języku polskim oraz w języku

obcym dot. przedmiotowej problematyki z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz różnorodnych źródeł”, choć nie zaznaczono przy tym, że konieczny poziom to B2 (zgodnie z PRK).

Zdefiniowane efekty uczenia są określone w sposób jasny, zrozumiały i na tyle precyzyjny, że możliwe jest weryfikowanie stopnia ich osiągnięcia. Są również na tyle wyraźnie zdefiniowane, że nie budzi wątpliwości możliwość ich osiągnięcia w toku trzyletnich studiów I stopnia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1³ - *Kryterium spełnione*

Uzasadnienie

Uczelnia oraz wizytowana jednostka określiły cele oraz koncepcję kształcenia w oparciu o wewnętrzne przepisy Uczelni, definiujące misję oraz strategię jej rozwoju. Wizytowany kierunek studiów – Stosunki międzynarodowe – odpowiada oczekiwaniom otoczenia społeczno-gospodarczego. Wydział Nauk Społecznych oraz Instytut Studiów Politycznych i Spraw Międzynarodowych prowadzi zaawansowane badania naukowe w dyscyplinie nauk o polityce i administracji. Uczestniczy także w życiu naukowym popularyzując osiągnięcia badawcze w szerszym gronie odbiorców, w tym wśród przedstawicieli samorządów. Uczelnia i wizytowana jednostka są mocno zaangażowane we tworzenie i rozwijanie współpracy transgranicznej, zwłaszcza z Ukrainą i Białorusią.

Przyjęte efekty uczenia się zostały zdefiniowane zgodnie z wymaganiami Polskiej Ramy Kwalifikacji (za wyjątkiem literalnego określenia znajomości języka obcego na poziomie B2). Efekty te są specyficzne i jednoznacznie określają wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne, jakie muszą nabyć absolwenci prowadzonego w wizytowanej jednostce kierunku studiów. Efekty uczenia się wynikają z prowadzonych przez INPiSM badań naukowych i są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w zakresie stosunków międzynarodowych. Zagraniczne staże pracowników INPiSM przyczyniają się do nieustającej aktualizacji koncepcji nauczania oraz metod dydaktycznych.

Efekty uczenia się zostały zdefiniowane w sposób, który z jednej strony pozwala na ich osiągnięcie, a z drugiej – na wprowadzenie procedur weryfikowania ich osiągnięcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

- Zgodnie z regulacjami wynikającymi z Polskiej Ramy Kwalifikacji w odniesieniu do znajomości języka obcego należy jednoznacznie określić wymagany poziom – B2. Należy bardziej systematycznie posilkować się kontaktami z otoczeniem społecznym dla modyfikowania koncepcji kształcenia oraz okresowego przeglądu efektów uczenia się zdefiniowanych w programie studiów.

³W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe, nauczane w ramach studiów na kierunku „Stosunki międzynarodowe” zostały opisane w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Zespół Wizytujący PKA otrzymał dokumenty w wersji papierowej, a ich aktualne wersje są dostępne na uniwersyteckiej platformie internetowej e KUL. Treści programowe są zgodne ze zdefiniowanymi efektami uczenia się, wykorzystują metodykę badań właściwą dla dyscypliny nauk o polityce i administracji, a w przedmiotach przypisanych do dyscyplin: nauki socjologiczne oraz filozofia – stosują wyniki aktualnych badań właściwych dla tychże dyscyplin. Wyniki badań prowadzonych w wizytowanej jednostce są uwzględniane w treściach i efektach programowych. W czasie spotkania ZW PKA z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na kierunku SM potwierdzono, że zwłaszcza w przypadku przedmiotów dotyczących najnowszych stosunków międzynarodowych oraz stosunków transgranicznych (państw regionu) wykorzystywane są wyniki badań pracowników Instytutu Nauk Politycznych i Spraw Międzynarodowych. Treści przewidziane w programie dla poszczególnych modułów kształcenia tworzą spójną całość, a jednocześnie w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów uniknięto powtarzania się podobnych treści. Uczestniczenie w zajęciach przewidzianych programem studiów pozwala na bezproblemowe osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się dla wizytowanego kierunku.

Studia na kierunku SM trwają trzy lata (sześć semestrów), co jest w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Program wymaga od studentów uzyskania 180 punktów ECTS, co odpowiada wymaganiom ustawowym. Problemem jednak jest to, że w opisach poszczególnych modułów kształcenia dostępnych czy to w wersji papierowej, czy w wersji elektronicznej (system e-KUL) podawana jest jedynie liczba uzyskiwanych punktów, brakuje natomiast oszacowania nakładu pracy własnej studenta. W trakcie spotkania ZW PKA z zespołem jakości kształcenia uzyskano zapewnienie, że od początku roku akademickiego 2019/20 w opisach modułów kształcenia pojawią się już wyliczenia oczekiwanego nakładu pracy własnej.

Program studiów przewiduje 1980 godzin zajęć (w tym 150 godzin praktyk zawodowych), wszystkie zajęcia realizowane w programie studiów wymagają bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia, tym samym więc program studiów na kierunku „Stosunki międzynarodowe” realizuje ustawowy wymóg co najmniej, by co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów była uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem prowadzących. Liczba godzin dydaktycznych dla poszczególnych przedmiotów jest wystarczająca dla osiągnięcia zakładanych przedmiotowych efektów uczenia się, a w konsekwencji i kierunkowych efektów uczenia się. Zaplanowana w programie studiów sekwencja zajęć jest jak najbardziej prawidłowa. Pierwszy rok studiów poświęcony jest nauczaniu przedmiotów wprowadzających i ogólnych. To wtedy studenci, zgodnie z misją i strategią rozwoju KUL, zapoznają się z chrześcijańską myślą społeczną.

Stosowane są zróżnicowane formy zajęć: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, lektoraty – dostosowane do zakładanych celów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów. Zajęcia wymagające aktywności studentów w czasie ich trwania pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych oraz umiejętności, w tym w szczególności umiejętności związanych z przygotowaniem do prowadzenia działalności badawczej. Problemem w realizowanym w uczelni programie studiów jest zapewnienie studentom swobody wyboru zajęć w wymiarze co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS (czyli co najmniej 54 punktów). Teoretycznie program studiów zapewnia

swobodę wyboru niemal 70 punktów ECTS, ale tylko i wyłącznie pod warunkiem uruchomienia obydwu specjalności: Stosunki transatlantyckie oraz Współpraca transgraniczna. Jak sam Uczelnia zaznacza, w przypadku zbyt małej liczby chętnych – specjalność może nie zostać uruchomiona i tak się rzeczywiście ostatnio dzieje. Ale w takim przypadku przedmioty specjalnościowe stają się w istocie obowiązkowe i wówczas studenci nie mają możliwości swobodnego wyboru zajęć w wymaganym wymiarze co najmniej 54 punktów ECTS.

Natomiast nie budzi wątpliwości, że zdecydowana większość zajęć realizowanych na programie studiów „Stosunki międzynarodowe” powiązana jest z aktualnie realizowanymi przez pracowników INPiSM badaniami naukowymi i ich wynikami. Uczelnia zapewnia 120 godzin lektoratu języka obcego (co odpowiada 6 punktom ECTS). Jeśli tylko studenci posiadają wstępne przygotowanie w zakresie danego języka, to zajęcia lektoratowe są oferowane w wystarczającym wymiarze godzinowym. Grupy lektoratowe są małe, dzięki czemu studenci mogą rzeczywiście zdobywać umiejętność posługiwania się językiem obcym. W czasie spotkania ZW PKA ze studentami zwrócono uwagę, że uczelnia oferuje przede wszystkim zajęcia z języka angielskiego. Ale z kolei spotkanie z zespołem ds. jakości kształcenia dowiodło, że studenci mają możliwość wyboru, choć z niej po prostu nie korzystają. Oprócz zajęć lektoratowych studenci mają możliwość uczestniczenia w ogólnoakademickich wykładach (przede wszystkim wykładach gościnnych) prowadzonych w językach obcych. Tak zdefiniowany program umożliwia osiągnięcie kompetencji językowej na poziomie B2.

Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem osiągnięć współczesnej dydaktyki dorosłych. Pracownicy INPiSM uczestniczą w organizowanych przez Uczelnię kursach z zakresu innowacyjnych metod dydaktycznych, w tym z ewentualnego wykorzystywania w przyszłości metod e-learningowych. W szkoleniach tych wzięło udział czterech pracowników Instytutu. ZW PKA w czasie spotkania z kadrami dydaktyczną uzyskał potwierdzenie, że zyskiwana wiedza i doświadczenia są wykorzystywane w pracy dydaktycznej. Podobnym celom służą krótkoterminowe wyjazdy realizowane w ramach programu Erasmus Plus.

Program studiów na kierunku „Stosunki międzynarodowe” został tak skonstruowany, by stymulować studentów do samodzielnego uczenia się. Ogromną rolę odgrywają w tym zajęcia ćwiczeniowe i konwersatoryjne. Prowadzący zlecają studentom prace, wymagające od nich samodzielnego przygotowania esejów, prezentacji multimedialnych czy wystąpień. Co więcej – wobec małej liczebności całych roczników, relacje pomiędzy prowadzącymi a studentami są mocno spersonalizowane, a prowadzone w takich warunkach zajęcia wymuszają interakcję i aktywność studentów nawet w czasie tradycyjnych wykładów akademickich. Prowadzący w procesie realizacji projektów są wsparciem dla studentów, pomagają wybrać odpowiedni kierunek rozwoju, rozwiązywać problemy oraz weryfikują efekty pracy. Stosowane metody kształcenia są różnorodne, odpowiednio dopasowane do form zajęć i w opinii studentów zapewniają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się przyporządkowanych do poszczególnych przedmiotów.

Zgodnie z poziomem studiów studenci są przygotowywani do prowadzenia samodzielnego badań naukowych i w ten sposób przygotowani do ewentualnego podjęcia studiów II stopnia. Studenci prezentują autorskie projekty w ramach Lubelskiego Festiwalu Nauki. Współuczestniczą w organizowaniu konferencji naukowych realizowanych w wizytowanej Jednostce.

Studenci niepełnosprawni mają zapewniony system wsparcia realizowany przez centralną jednostkę KUL – Centrum Aktywizacji Osób z Niepełnością (KUL CAN). Jednostka ta oferuje pomoc w dostępie do wykładów i materiałów dostosowanych do danej niepełnosprawności. Jeśli zachodzi taka potrzeba – zapewnia dostęp do niezbędnego oprogramowania (osoby z zaburzeniami wzroku). Wizytowana jednostka zapewnia również możliwość zindywidualizowanego programu studiów (indywidualna organizacja studiów), określonego w Regulaminie Studiów KUL, z której korzystają przede wszystkim

osoby wychowujące dzieci, ale także pomagające w realizowaniu prac badawczych w INPiSM. W programie studiów wizytowanego kierunku nie są natomiast używane metody kształcenia na odległość.

Studia na kierunku „Stosunki międzynarodowe” prowadzone są na profilu ogólnoakademickim, a program studiów przewiduje obowiązkowe praktyki zawodowe (określane mianem praktyk wakacyjnych) w wymiarze 150 godzin w tym 120 godzin w Instytucji Przyjmującej, np. w Urzędzie Wojewódzkim czy Urzędzie Marszałkowskim i 30 godzin obowiązkowego wolontariatu (6 punktów ECTS).

Kwestię odbywania praktyk studenckich na kierunku „Stosunki międzynarodowe” reguluje Zarządzenie nr ROP-0101-116/17 Rektora KUL z dn. 19.12.2017 w sprawie określenia zasad organizacji i odbywania praktyk obowiązkowych i nadobowiązkowych na studiach wyższych na KUL Jana Pawła II, które stanowi, że praktyki realizowane są na podstawie założonych efektów kształcenia, w Instytucji Przyjmującej, której profil działalności pozwala te efekty osiągnąć. Rozporządzenie reguluje obowiązki Dziekana Wydziału, Wydziałowego Koordynatora Praktyk, Opiekuna Praktyk, Dziekanatu, Działu Kształcenia Biura Karier i Działu Współpracy z Zagranicą oraz prawa i obowiązki Praktykanta i Instytucji Przyjmującej. Odnosi się też do praktyk nadobowiązkowych i praktyk w ramach programu ERASMUS+. W załączeniu zawarte są także obowiązujące wzory dokumentów.

Z kolei Regulamin praktyk studenckich w INPiSM doprecyzowuje wszelkie kwestie i w paragrafie 8 podaje w sposób jasny i zrozumiały, tak dla studentów, jak i praktykodawców oczekiwane efekty uczenia się (10) wraz z odniesieniem do kierunkowego efektu kształcenia (9 w obszarze umiejętności i 3 w obszarze kompetencji społecznych).

Umieszczony w systemie e-KUL opis praktyk (sylabus) nie zawiera żadnych informacji oprócz przypisanej liczby punktów ECTS. Szczegółowe informacje zostały zawarte w „Regulaminie praktyk studenckich w Instytucji Nauk Politycznych i Spraw Międzynarodowych”. Praktyki realizowane są po IV semestrze studiów (stąd ich nazwa w planie studiów – Praktyki wakacyjne). Takie ich ułożenie nie powoduje komplikacji w czasie roku akademickiego i normalnej nauki. Po II roku studiów studenci posiadają już niezbędną wiedzę i umiejętności, a jednocześnie – doświadczenie zdobyte w czasie praktyk może pomóc w wyborze tematu i przygotowaniu pracy dyplomowej. Możliwe jest jednak odbycie praktyk w ciągu roku akademickiego po uzyskaniu pisemnej zgody Dziekana WNS.

Jednostka posługuje się Dziennikiem praktyk dla monitorowania i weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się. Dziennik zawiera informacje o miejscu, czasie i treści praktyk, ich przebiegu, postawie studenta w czasie trwania praktyk, a także ocenę końcową. Informacje zawarte w dzienniku praktyk muszą być potwierdzone pieczęcią i podpisem kierownika praktyk w Instytucji Przyjmującej. W czasie odbywania praktyk każdy student znajduje się pod opieką mentora, który zapewnia opiekę i nadzór w miejscu odbywania praktyk. W jednostce jest wyznaczony Opiekun praktyk, którego zadaniem jest decydowanie o słuszności wyboru miejsca odbywania praktyk oraz o ostatecznym zaliczaniu odbytych praktyk na podstawie przedstawionego dziennika praktyk, zaświadczenia o odbyciu praktyk i wywiadu ze studentem. Dzięki temu nadzorowi miejsca odbywania praktyk zapewniają odpowiednią infrastrukturę, by studenci mogli zapoznać się z pracą w warunkach jak najbardziej zbliżonych do przyszłej działalności zawodowej.

Wśród przedłożonych dokumentów dwa zasługują na szczególną uwagę:

- 1) formularz hospitacji praktyk zawodowych, zawierający oprócz metryczki (imię i nazwisko studenta, nr albumu, termin realizacji praktyki, kierunek studiów, rok, semestr, adres i miejsce odbywania praktyki, imię i nazwisko mentora, imię i nazwisko opiekuna wizytującego praktyki, data i potwierdzenie odbycia hospitacji), rozmowę z mentorem praktyk w zakładzie pracy (12 pytań zamkniętych i miejsce na uwagi

oraz pytanie o to, jak mentor ocenia przygotowanie studenta do realizacji zadań praktyki) i rozmowę ze studentem realizującym praktykę zawodową; jest też miejsce na inne zagadnienia dotyczące praktyk nieobjęte pytaniami kwestionariusza

- 2) ankieta ewaluacyjna praktyk zawodowych – tu oprócz metryczki analogicznej jak poprzednio jest 5 pytań zamkniętych i jedno z uzasadnieniem (Czy zdaniem Pana/Pani praktyka była dla Pana/Pani przydatna?)

Ponadto opiekun praktyk ma obowiązek przygotować sprawozdanie z tytułu pełnienia tej funkcji, obejmujące m.in. wykaz placówek, w których odbywały się praktyki wraz z rekomendacją, do których Instytucji warto w przyszłości kierować studentów, przykładowe formy aktywności realizowane przez studentów w ramach praktyk, wykaz wizytacji i obserwacji oraz stwierdzone problemy i wnioski końcowe.

Lista miejsc odbywania praktyk w roku 2017/2018 obejmowała 25 instytucji w Polsce i poza nią. Studenci mają także możliwość odbywania praktyk w ramach programu Erasmus+. Jako przykład podano studentkę SM, która odbyła 3-miesięczną praktykę w niemieckim przedsiębiorstwie Bausch Germany GmbH.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - *Kryterium spełnione*

Uzasadnienie

Program studiów na kierunku „Stosunki międzynarodowe” został tak skonstruowany, by treści oraz efekty uczenia się przewidziane dla każdego z przedmiotów w całości pozwalały na osiągnięcie zdefiniowanych efektów kierunkowych. Uczelnia buduje i rozwija program studiów (w tym i treści programowe) w oparciu o prowadzone w INPiSM badania naukowe. Czas trwania studiów, przewidywany nakład pracy mierzony punktami ECTS jest prawidłowy. Liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach bezpośredniego kontaktu z prowadzącymi jest właściwa dla studiów stacjonarnych.

Uczelnia zapewnia studentom możliwość indywidualizowania ścieżki studiowania oraz zapewnia pomoc w studiowaniu osobom z niepełnosprawnościami. Pracownicy INPiSM uczestniczą w szkoleniach dotyczących nowoczesnych metod dydaktycznych i zdobytą wiedzę i umiejętności wcielają potem w życie. Zastosowane metody dydaktyczne są zróżnicowane i stymulują aktywność studentów w procesie uczenia się. Uczelnia przygotowuje studentów do prowadzenia badań naukowych i zapewnia im możliwość prezentowania studenckich osiągnięć badawczych.

Program praktyk jest realizowany przede wszystkim w oparciu o „Regulamin odbywania praktyk...” Efekty uczenia się zostały w tym przypadku prawidłowo określone, a proces weryfikacji ich osiągania nie budzi zastrzeżeń. Uczelnia wspiera studentów w poszukiwaniu miejsca praktyk, a osobom szczególnie zaangażowanych w działalność społeczną umożliwia zaliczenie 30 godzin praktyki w zamian za realizowany wolontariat. Praktyki są integralną i bardzo rozsądnie wkomponowaną częścią programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

- Jednostka powinna zadbać o to, by nawet w przypadku uruchomienia tylko jednej specjalności, studenci mieli rzeczywistą możliwość swobody wyboru zajęć w wymiarze co najmniej 30% uzyskiwanych punktów ECTS.
- Należy upublicznić sylabus do przedmiotu Praktyka studencka.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia na kierunku „Stosunki międzynarodowe” zostały określone w sposób przejrzysty. Studenci, w czasie spotkania z ZW PKA, potwierdzili, że kryteria te były dla nich zrozumiałe. Zgodnie z uchwałą Senatu KUL z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie zasad postępowania na rekrutacyjnego...”, załącznik numer 1, w postępowaniu rekrutacyjnym wymagane jest ukończenie szkoły średniej i zdanie egzaminu maturalnego (lub równorzędnego). Rekrutacja odbywa się przy wykorzystaniu platformy elektronicznej e-Rekrut na zasadzie konkursu świadectw. W postępowaniu brana jest pod uwagę najlepsza ocena z następujących przedmiotów: język polski, matematyka, nowożytny język obcy, historia, informatyka, WOS, geografia. Uczelnia ma również przygotowane rozwiązanie dla kandydatów ze starą maturą. W przypadku studentów zagranicznych przeprowadzana jest rozmowa kwalifikacyjna, której celem jest między innymi sprawdzenie motywacji kandydata oraz jego znajomości języka polskiego w stopniu umożliwiającym podjęcie studiów. Dla ułatwienia przeprowadzania rozmowy kwalifikacyjnej dopuszczalne jest wykorzystanie połączenia audio-wideo (Skype). 25 lutego 2016 roku Senat KUL przyjął uchwałę w sprawie kryteriów oceny przygotowania oraz stopnia znajomości języka polskiego kandydatów cudzoziemców, ubiegających się o przyjęcie na studia prowadzone na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w języku polskim. Wprowadzone tam zasady pozwalają na obiektywne określanie stopnia biegłości językowej cudzoziemców.

Zastosowane kryteria i przyjęte procedury są obiektywne i bezstronne. W postępowaniu rekrutacyjnym zapewniona jest pomoc dla kandydatów z niepełnosprawnościami. W ten sposób uczelnia zapewnia równe szanse w postępowaniu rekrutacyjnym.

Wizytowana jednostka w przygotowanym raporcie samooceny nie przedstawiła żadnych informacji o możliwości uwzględniania w procesie rekrutacyjnym efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Nie jest to również określone w dokumentach dotyczących uczelnianej procedury rekrutacyjnej (uchwała Senatu KUL). Procedura weryfikowania efektów uczenia się zdobytych poza macierzystą uczelnią opiera się na indywidualnych konsultacjach i ostatecznej decyzji podejmowanej przez Dziekana.

Zasady dyplomowania przyjęte w Instytucie Nauk Politycznych i Spraw Międzynarodowych wynikają z regulacji wewnętrznych Uczelni, przede wszystkim uchwały Senatu KUL z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie zasad dyplomowania na Uniwersytecie (729/III/22) oraz regulaminu studiów. Zasady te, choć opisane w rozbudowanej formie, są przejrzyste i zrozumiałe. Pozwalają na uzyskanie i potwierdzenie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, w tym przygotowania do prowadzenia badań naukowych (z zastrzeżeniem, o którym mowa poniżej).

Przyjęte zasady weryfikacji i oceniania osiągania efektów uczenia się są zróżnicowane i odpowiadają specyfice poszczególnych przedmiotów oraz typów zajęć. Informacje o metodach weryfikacji oraz kryteriach oceniania, które są przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach, są dla

nich przejrzyste i zrozumiałe. Każdy student ma możliwość wglądu do swojej pracy oraz zapoznania się ze szczegółami będącymi podstawą oceny.

We współpracy KUL CAN osobom z niepełnosprawnościami zapewnia się niezbędną pomoc i ułatwienia, by zachować zasadę bezstronności w ocenianiu. INPiSM ma opracowane zasady przekazywania informacji zwrotnej ocenianym studentom. Jak informowano ZW PKA – ze względu na niewielką liczebność roczników, komunikacja prowadzących zajęcia ze studentami odbywa się bezproblemowo, studenci mogą dowiedzieć się o podstawie konkretnej oceny w czasie konsultacji. Kameralność kierunku sprawia również, że sytuacje konfliktowe są rozwiązywane bardzo sprawnie, a studenci nie mają oporów, by informować o problemach.

Program studiów pozwala na sprawne zweryfikowanie uzyskania niezbędnej znajomości języka obcego, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Na Wydziale Nauk Społecznych przyjęto zasady zapisów na seminaria, sposób zatwierdzenia tematyki prac dyplomowych, wprowadzono wymogi stawiane pracom dyplomowym, w tym wymogi edytorskie, zatwierdzono wzór oceny uwzględniający wymogi merytoryczne pracy, wymogi co do stylu, sporządzania bibliografii i przypisów, oraz kwestii nowatorstwa pracy. W zakresie dyplomowania przyjęto zasady dotyczące organizacji i przeprowadzenia egzaminu oraz ostatecznej oceny na dyplomie uwzględniające średnią ze studiów, ocenę recenzentów, ocenę egzaminu. Wykaz zagadnień na egzamin jest zatwierdzany przez RW dla kierunku stosunki międzynarodowe (podczas egzaminu student losuje i udziela odpowiedzi na 3 z nich). Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest przygotowanie i ocenienie pozytywne pracy przez recenzentów oraz poddanie pracy badaniom pod względem jej oryginalności. Obowiązuje Zarządzenia Rektora Uczelni w sprawie zasad polityki antyplagiatowej oraz badania badań oryginalności prac dyplomowych z dnia 15 01 2019 r. Rodzaje i tematyka prac etapowych i egzaminów dyplomowych należy uznać jako zgodne z poziomem kształcenia i specyfiką przedmiotów.

Tematykę prac licencjackich należy ocenić jako odpowiadającą dyscyplinie nauk o polityce i administracji oraz kierunkowi stosunki międzynarodowe. Dobór prowadzących prace dyplomowe pozostaje właściwy, biorąc pod uwagę doświadczenie w pracy dydaktycznej i dorobek naukowy. Wprowadzony przez Uczelnię system zakłada stałe, bieżące postępy studenta służące przygotowaniu pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego. Działania te odpowiadają specyfice specjalności i tematyce seminarium dyplomowego.

Prace etapowe nastawione są głównie na sprawdzenie znajomości pojęć i definicji. Koncepcja metodyczna analizowanych prac etapowych generalnie zakłada weryfikowanie efektów uczenia się studentów. Warunki zaliczenia są zawarte w sylabusach i określają obszar związany z przyrostem wiedzy, kształtowaniem umiejętności oraz nabywaniem kompetencji przez studenta. W odniesieniu do przygotowywanych prac zasada ta jest stosowana i wymagana przez prowadzących zajęcia. Weryfikowanie efektów uczenia się jest ważnym elementem wpływającym na wprowadzanie ewentualnych korekt dotyczących programów studiów, modułów i poszczególnych przedmiotów. W działaniach tych bierze się pod uwagę opinie studentów.

ZW PKA w czasie pobytu w wizytowanej Jednostce stwierdził znaczące uchybienia, wskazujące na **nieskuteczność stosowanych metod weryfikacji i oceny postępów w procesie uczenia się**. W przypadku jednego z realizowanych przedmiotów (więcej – w załączniku), wszystkie przekazane ZW PKA prace zaliczeniowe okazały się niesamodzielne i powstały w oparciu o materiały zamieszczone w internecie (w tym i w Wikipedii). Prace zostały ocenione na 4,5 oraz 5,0, co świadczy o nieskuteczności zastosowanej metody weryfikacji. Co więcej – w założeniu formuła eseju akademickiego miała stanowić dowód na przygotowanie do prowadzenia działalności badawczej, czego na pewno w takiej sytuacji nie można potwierdzić.

Nieskuteczność metod weryfikacji obejmuje także proces dyplomowania. Spośród prac dyplomowych, z którymi zapoznał się ZW PKA, jedna trzecia nosi wyraźne ślady niesamodzielności – znaczne fragmenty tych prac zostały przetłumaczone z języka rosyjskiego (więcej – w załączniku). Przywołana powyżej uchwała Senatu KUL w sprawie zasad dyplomowania wyraźnie określa w paragrafie 4.: „1) Praca dyplomowa jest wynikiem samodzielnej pracy studenta kończącego studia w szkole wyższej. 2) Podczas pierwszych zajęć seminaryjnych, kierujący pracą informuje studentów o obowiązku samodzielnego przygotowania prac dyplomowych z poszanowaniem praw autorskich osób trzecich oraz informuje o skutkach naruszenia tych praw, o których mowa w szczególności w art. 193 ustawy.” (Nota bene – uchwała odwołuje się do przepisów, które już nie obowiązują.) ZW PKA w czasie spotkania z pracownikami INPiSM oraz w czasie spotkania z zespołem do spraw jakości kształcenia uzyskał zapewnienia o tym, że ewentualne przejawy niesamodzielności zostałyby wykryte przez prowadzących seminaria. Jednak wnikliwa lektura prac licencjackich wykazała, że wykorzystane metody okazały się nieskuteczne, tak w przypadku prac etapowych, jak i najbardziej kluczowych – prac dyplomowych.

Efektywność stosowania w praktyce systemu antyplagiatowego w odniesieniu do prac etapowych i dyplomowych powinna być przedmiotem namysłu władz Uczelni/Wydziału/Instytutu jak i poszczególnych zespołów pracowników. Niezbędne jest wypracowanie i wdrożenie działań naprawczych w tym zakresie. W proces ten powinny być włączony samorząd studentów.

Rekomenduje się zwiększenie liczby pracowników samodzielnych, która powinna brać udział w procesie dyplomowania. W ciągu ostatnich dwu lat jedynie dwóch pracowników samodzielnych promowało aż 44 licencjatów. Także w proces recenzowania należy włączyć większą liczbę pracowników samodzielnych i niesamodzielnych. Powinno to służyć rozszerzeniu ofert dla studentów i wpłynąć korzystnie na podniesienie jakości procesu dyplomowania.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - *Kryterium spełnione częściowo*

Uzasadnienie

Uczelnia ma opracowane przejrzyste, zrozumiałe i obiektywne kryteria kwalifikacji, które umożliwiają bezstronne wybranie kandydatów na studia. Co więcej, stosowane zasady biorą pod uwagę specyficzne potrzeby osób niepełnosprawnych oraz konieczność sprawdzenia kompetencji językowych w przypadku obcokrajowców.

W procesie rekrutacji nie bierze się pod uwagę efektów uczenia się zdobytych poza programem studiów.

Wykorzystywane w procesie dydaktycznym metody weryfikacji i oceny są rozbudowane i różnicowane, dostosowane do potrzeb studentów i specyfiki prowadzonych zajęć.

Kluczowym problemem są jednak nie metody weryfikacji, ale jej skuteczność. ZW PKA wśród przekazanych prac etapowych w przypadku jednego z przedmiotów stwierdził, że żadna z prac nie została przygotowana samodzielnie. W przypadku dwóch prac dyplomowych ZW PKA stwierdził, że zostały w części przetłumaczone z języka rosyjskiego bez określenia charakteru treści oraz źródła pochodzenia (cytatów). Zauważona przez ZW PKA nieskuteczność zastosowanych rozwiązań sprawia, że kryterium zostało ocenione jako spełnione jedynie częściowo.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

- Należy opracować zasady weryfikowania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów i wprowadzić go jako możliwy do wykorzystania element procedury rekrutacyjnej, co wynika z przepisów ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.
- Należy wprowadzić jasne kryteria oceny przygotowywanych przez studentów esejów/prac zaliczeniowych pod względem ich samodzielności. Należy wprowadzić jasne zasady postępowania wobec studentów przedstawiających niesamodzielne prace jako podstawę uzyskiwania zaliczenia/oceny.
- Należy wprowadzić zasady weryfikowania samodzielności przygotowania prac dyplomowych, zwłaszcza w odniesieniu do możliwości nieuprawnionego wykorzystania prac opublikowanych w innych językach słowiańskich.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadrę naukowo –dydaktyczną na wizytowanym kierunku tworzy 4 pracowników samodzielnych, w tym 2 ze stopniem profesora oraz 7 ze stopniem doktora. W roku akademickim 2018/2019 zajęcia na kierunku prowadziło 15 pracowników, w tym 10 samodzielnych ze stopniem profesora 2 pozostali ze stopniem doktora habilitowanego. Przy czym dwóch z nich uzyskało stopień naukowy dr hab. w trakcie trwania bieżącego roku akademickiego. Należy stwierdzić, że dobór kadry na ocenianym kierunku jest właściwy, co do ilości, dorobku naukowego. Jest to zwykle kadra posiadająca wieloletnie doświadczenia dydaktyczne. Nastawiona jest na rozwój naukowy, jak i doskonaląca swój warsztat dydaktyczny. Należy stwierdzić współzależność pomiędzy rozwojem badań naukowych kadry, a wykorzystywaniem tego doświadczenia w prowadzonych zajęciach dydaktycznych. Większość kadry podjęła kursy e-learningowe, które będzie wykorzystywała w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Doświadczenie dydaktyczne kadry służy też pobudzaniu aktywności studentów w kontaktach zewnętrznych uczelni (konferencje, sympozja) oraz działań popularyzatorskich (festiwale, działania charytatywne).

W zakresie obsady zajęć ocenia się, iż przydział przedmiotów poszczególnym pracownikom jest właściwy, odpowiada ich wykształceniu i dorobkowi naukowemu. Na kierunku prowadzone są w indywidualnych przypadkach, zajęcia przez specjalistów z zewnątrz, co ma służyć realizacji zadań praktycznych, warsztatowych wzbogacającą ofertę programową. Dobór kadry, jej kompetencje naukowe i dydaktyczne są gwarancją prawidłowego kształcenia studentów, uzyskiwania przez nich kompetencji w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw zawartych w sylabusach poszczególnych przedmiotów i całego programu studiów realizowanego na poszczególnych etapach studiów i prowadzącego do uzyskania tytułu zawodowego licencjata.

W zakresie polityki kadrowej uczelni należy stwierdzić, iż podejmowane są działania o charakterze prawnym jak i organizacyjnym. Dobór kadry dokonuje się w oparciu o potrzeby kierunku i plany jego rozwoju. Jest on powiązany z polityką kadrową Wydziału/Instytutu oraz całej Uczelni. Wydawane w tym względzie przepisy służą stałemu podnoszeniu jakości kształcenia studentów, rozwojowi naukowemu kadry i jej kompetencji dydaktycznych.

Rekomenduje się jednak zmniejszenie ilości zróżnicowanych tematycznie przedmiotów przypadających na jednego pracownika, zwłaszcza w odniesieniu do młodych pracowników nauki. Choć generalnie przydział zajęć odpowiada zakresowi specjalności naukowej wykładowcy, należy jednoznacznie przestrzegać tej zasady. Biorąc pod uwagę przygotowanie językowe pracowników akademickich i charakter kierunku studiów należy rozważyć zwiększenie ilości zajęć prowadzonych w językach obcych, zwłaszcza w języku angielskim. Przygotowanie kadry nauczającej do prowadzenia zajęć w formie e-learningowej może być nową, ciekawą formą kształcenia wzbogacającą dotychczasowe zajęcia.

Jednym ze sposobów oceny kadry i warunków prowadzonych przez nią zajęć jest również dobrowolny system ewaluacji zajęć przez studentów prowadzony w formie elektronicznej. Choć procent udzielanych odpowiedzi nie jest zbyt duży można także poprzez jego wyniki odnieść się do jakości prowadzonych zajęć. Wyniki ankiet ewaluacyjnych są omawiane z pracownikami przez kierowników jednostek i stanowią jedną z form oceny pracownika. Doskonalenie tego systemu deklarują władze kierunku i Uczelni, by uzyskiwane w jego wyniku oceny były w większym stopniu zobiektywizowane i reprezentatywne. Studenci w ankietach mogą oceniać jakość zajęć, sposób weryfikacji efektów uczenia się, stosunek prowadzącego do studentów oraz infrastrukturę i wyposażenie sal. Formularz ankiety zawiera pytania zamknięte ze skalą punktową oraz pozostawia miejsce na swobodną wypowiedź. Zasadne jest jednak uruchamianie ankiet w takim terminie, aby istniała możliwość ich wypełnienia po zakończeniu sesji. Z uwagi na fakt, że przed przystąpieniem do weryfikacji efektów uczenia się, nie jest możliwe np. określenie przez studentów aspektu zgodności zakresu materiału z zakresem weryfikacji.

Generalnie system doboru kadry, jej oceny, podejmowanych działań na rzecz jej rozwoju i doskonalenia zawodowego należy uznać za właściwy. Jest on dostępny, przejrzysty, prorozwojowy związany z potrzebami studenta i pracownika naukowego, charakteryzuje go otwartość ale i elastyczność nastawiona na potrzeby wewnętrzne uczelni, jak i otoczenia zewnętrznego. Istotną rolę w realizacji systemu polityki kadrowej kierunku są przyjęte i wdrożone przez Uczelnię zasady oceny dorobku naukowego i osiągnięć dydaktycznych kadry. Mają one charakter spójny, merytorycznie i organizacyjnie zasadny. System ten nie zmniejsza odpowiedzialności za te działania gremiów kierowniczych Uczelni i poszczególnych jednostek, ale zwiększa udział całej kadry naukowo-badawczej w procesach oceny i uczestnictwa jej w tworzeniu planów rozwojowych. Dotyczy to także realizacji systemu pomocy Uczelni dla rozwoju naukowego kadry, zwłaszcza systemu awansowego, jak i systemu finansowania badań i nagradzania pracowników Uczelni. Temu służy Zarządzenie Rektora KUL ROP-0101-35/17, które odnosi się do wszelkich form Uczelni wspomagających działania kształcenia, doksztalcenia pracowników służące ich rozwojowi zawodowemu. Na spotkaniu z pracownikami stwierdzono, iż polityka Uczelni w zakresie wspomagania pracowników, w tym wobec młodej kadry naukowej, jest właściwa; pracownicy odwoływali się do własnych przykładów z tego zakresu. Podkreślali rezultatywność prowadzonej przez Uczelnię polityki, o czym świadczą pomyślnie zakończone w ostatnim roku postępowania habilitacyjne, wszczęcie nowych postępowań oraz postępowania profesorskie. Zatem polityka kadrowa prowadzona przez Uczelnię służy rozwojowi kadry, w tym młodej kadry naukowej, co wzmacnia jej potencjał i prestiż wobec studentów i innych pracowników uczelni. Zwiększa ich potencjał w relacjach z otoczeniem zewnętrznym. Świadczy o tym rosnąca rola pracowników kierunku powoływanych do zespołów eksperckich, stowarzyszeń naukowych i gremiów redakcyjnych prestiżowych czasopism krajowych i zagranicznych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - *Kryterium spełnione*

Uzasadnienie

Liczba, struktura i dorobek naukowy nauczycieli akademickich oraz innych nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku jest odpowiedni dla procesu kształcenia na kierunku. Kadra nauczająca posiada kompetencje, które służą osiąganiu przez studentów celów w zakresie zdobywania wiedzy, kształtowania umiejętności i postaw w zakresie realizacji poszczególnych przedmiotów, na określonych poziomach kształcenia, jak również w procesie dyplomowania. Generalnie istnieje wyraźne powiązanie pomiędzy prowadzonymi przez nauczycieli badaniami a prowadzoną przez nich pracą dydaktyczną. Kadra nauczająca jest wspomagana przez Uczelnię, wyraźnie dąży do zwiększenia swojego poziomu naukowego, co korzystnie wpływa na proces kształcenia studentów. Na uwagę zasługują podejmowane działania tak indywidualne, jak i zbiorowe, dotyczące sfery publikacyjnej, pozyskiwania grantów. Podkreślić należy zwiększający się potencjał kadry w zakresie kontaktów międzynarodowych, co wpływa na podniesienie poziomu internacjonalizacji uczelni i jest szczególnie korzystne dla kierunku studiów. Należy też odnotować aktywność zwłaszcza młodej kadry na rzecz otoczenia zewnętrznego, podejmowanych działań dotyczących popularyzacji wiedzy, inicjatyw eksperckich.

Polityka kadrowa Uczelni ma charakter przejrzysty, długofalowy, wskazujący na wspieranie tak dojrzałych naukowców, jak i młodych badaczy. Przyjęte na Uczelni metody i kryteria naboru pracowników, a później ich oceny mają charakter systematyczny, transparentny, inspirujący pracownika do podnoszenia swoich kwalifikacji i indywidualnego rozwoju. Elementem systemu oceny kadry jest dobrowolny, anonimowy system oceny zajęć dydaktycznych przez studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Prowadzenie zajęć do roku akademickiego 2019/2020 odbywało się w oparciu o zaplecze tzw. kampusu Wschodniego KUL (budynek nr 2 i częściowo 3), w ramach którego studenci mieli do dyspozycji 17 sal dydaktycznych od 20 do 100 miejsc, dominowały sale małe i średnie, 8 z nich było wyposażonych w sprzęt multimedialny. Biblioteka składała się z 3 pomieszczeń, w tym wielostanowiskowej czytelnicy z bezpośrednim dostępem do zbiorów. Niektóre zajęcia odbywały się na terenie Kampusu Głównego oraz w nowoczesnym i doskonale wyposażonym Centrum Transferu Wiedzy. Niewielka ilość zajęć była przeprowadzona poza bazą KUL tj. w pomieszczeniach Wojsk Obrony Terytorialnej i Legii Akademickiej. Nowy rok akademicki zostanie już zainaugurowany w budynku Kampusu Głównego, dokąd zostaje przeniesiony Instytut Nauk Politycznych i Spraw Międzynarodowych KUL. Zmiana lokalizacji powinna z jednej strony skrócić drogę dojazdową dla studentów jak i kadry, umożliwi korzystanie z dobrze i bardzo dobrze wyposażonych w sprzęt audiowizualny pomieszczeń Kampusu Głównego, zaplecza socjalnego, zwiększy dostępność studentom kierunku do zbiorów Biblioteki Głównej, Czytelni Informacji Naukowej.

Infrastruktura Biblioteki zapewnia studentom możliwość korzystania z czytelnicy, stanowisk komputerowych, miejsc do pracy indywidualnej, dostęp do zasobów elektronicznych oraz do

czasopism. Jednakże studenci ocenianego kierunku zgłaszali uwagi dotyczące braku czasopism. Infrastruktura Biblioteki jest przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ponadto cała infrastruktura wydziałowa także dostosowana jest do potrzeb takich studentów. W budynkach znajdują się windy przystosowane dla osób niepełnosprawnych, pochylnie oraz sanitariaty stosownie przystosowane do korzystania. Wybrane sale dydaktyczne są wyposażone w pętle indukcyjne będące wsparciem dla studentów używających aparatów słuchowych, a oznaczenia numerów sal są również w alfabecie Braille'a. KUL posiada własny samochód dostosowany do przewozu osób z niepełnosprawnościami ruchowymi – studentom oferowany jest transport przy jego wykorzystaniu. Studenci na terenie Kampusu korzystają z sieci bezprzewodowej. Pracownicy i studenci mają możliwość korzystania z platformy e-kul, ułatwiającej dostępność do informacji administracyjnych uczelni, przekazu materiałów dla procesu kształcenia. Studenci mają możliwość zgłaszania uwag dotyczących infrastruktury poprzez Samorząd Studentów oraz w trakcie wypełniania semestralnych ankiet dotyczących prowadzenia zajęć.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - *Kryterium spełnione*

Uzasadnienie

Liczba pomieszczeń dydaktycznych i pomieszczeń służących pracownikom naukowo- dydaktycznych ocenianego kierunku w Kampusie Wschodnim była odpowiednia dla prowadzenia procesu kształcenia i możliwości prowadzenia badań naukowych. Jednak wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych w sprzęt multimedialny było niedostateczne. Po przeniesieniu się do Kampusu Głównego KUL stan infrastruktury zostanie poprawiony. Istnieje pełna dostępność do Internetu na terenie Uczelni, do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem platformy e-learningowej. Pomieszczenia uczelni są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. System biblioteczno- informacyjny funkcjonuje właściwie. Zasoby biblioteki powiększają się, choć należy zauważyć, iż przekazywane na ten cel fundusze Uczelni są niewystarczające (obecnie ok. 6 tysięcy rocznie), dlatego rekomenduje się zwiększenie nakładów na zasoby biblioteczne. Należy zwiększyć dostęp do piśmiennictwa zagranicznego. Przeniesienie bazy ocenianego kierunku do Kampusu Głównego powinno wpłynąć korzystnie na warunki studiowania i pracy w rezultacie i na podniesienie atrakcyjności kierunku stosunki międzynarodowe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co zostało potwierdzone w czasie spotkania z jego przedstawicielami, jednak współpraca ta dotyczy w większej mierze kierunku Bezpieczeństwo narodowe (Rada Interesariuszy obejmuje 12 podmiotów). Dotychczas spotkania odbywały się w ramach Rady Wydziału (2012 - 2016) i nie były sformalizowane, a obecnie Instytut jest w trakcie kształtowania Kapituły Pracodawców i Absolwentów.

W spotkaniu z przedstawicielami otoczenia udział wzięło 9 osób z ośmiu instytucji, głównie zainteresowanych kierunkiem Bezpieczeństwo narodowe (służby mundurowe).

Kierunek Stosunki międzynarodowe (dalej: SM) cieszy się dużym zainteresowaniem wśród obcokrajowców, w szczególności Ukraińców i Białorusinów, co wynika z niestabilnej sytuacji politycznej za wschodnią granicą Polski. Na etapie tworzenia programu odbywały się konsultacje z Instytutem Europy Środkowo-Wschodniej (2014) - zastępcą dyrektora IEŚW był pracownik INPiSM, co sprzyjało intensywnej wymianie poglądów w ramach prac programowych. Zacieśnieniu współpracy z otoczeniem służy obecność w strukturach nowo powstałego Instytutu Europy Środkowej pracowników Instytutu przewodniczącej Rady Naukowej i wicedyrektora jednostki. Daje to dodatkowe możliwości związane z konsultowaniem programów. Obecnie trwają konsultacje nowych efektów uczenia się oraz programów studiów.

Współpraca przybiera różnorodne formy, w tym przede wszystkim dotyczy organizacji praktyk studenckich. I tak w 2017/2018 studenci SM odbyli praktyki w 25 instytucjach nie tylko w Polsce, ale i za granicą.

Dodatkowo studenci SM odbywali płatne staże absolwenckie w 8 placówkach: Urząd Miasta Lublin, Kultura Enter (międzynarodowe czasopismo kulturalne), Instytut Europy Środkowej w Lublinie, Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie, Urząd Marszałkowski, Urząd Wojewódzki, Fundacja Lux Poloniae i Fundacja Jana Pawła II.

Współpraca obejmuje również udział stażystów w prostych analizach badawczych – w najbliższym czasie kilka osób z III roku SM będzie realizowało staż naukowy w Instytucie Europy Środkowej. Studenci biorą też udział w projektach wzmacniających kompetencje potrzebne na rynku pracy (projekty NCBiR) oraz program „Wysokiej Jakości Staże startem do kariery studentów kierunków: bezpieczeństwo narodowe i stosunki międzynarodowe KUL”. Szczegółowe informacje <http://www.kul.pl/wysokiej-jakosci-staze-startem-do-kariery-studentow-kierunkow-bezpieczenstwo-narodowe-i-stosunki-miedzynarodowe-kul,17870.html>

Jedną z form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest udział praktyków w prowadzeniu zajęć. Na SM zajęcia z podstaw dyplomacji prowadzi dyplomata z wieloletnim doświadczeniem zawodowym.

Odbywane praktyki rzutują na wybór tematów badawczych prac licencjackich, czego przykładem jest praca absolwentki SM, która w 2017/2018 po praktykach odbytych w Nuncjaturze Apostolskiej Ambasady Watykanu w Taszkencie napisała pracę licencjacką pt.: „Przemiany polityczne w niepodległym Uzbekistanie”. Innym przykładem współpracy są cykliczne spotkania w ramach projektu WNS Debaty Dyplomatyczne KUL. Przedstawiono listę dziesięciu takich spotkań w l. 2015-2018. Katedra Historii Współczesnej i Ruchów Społecznych zorganizowała w l. 2016-2019 we współpracy z Instytutem Europy Środkowo-Wschodniej trzy konferencje o tematyce międzynarodowej z udziałem studentów i wykładowców SM.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma najczęściej charakter nieformalny. Przedstawiciele instytucji współpracujących zapraszani są na inaugurację roku akademickiego oraz biorą udział w corocznej wigilii organizowanej przez Instytut. Okazją do rozmów i wymiany myśli są konferencje naukowe organizowane przez Instytut, przy współudziale studentów w ramach obowiązkowych 30 godz. wolontariatu. Podobnie studenci oraz interesariusze biorą udział w cyklicznych konferencjach współorganizowanych przez INPiSM i Miasto Tomaszów Lubelski pt. „Wschodnie Forum Samorządowo-Gospodarcze”, które miało już 4 edycje. W czasie dyskusji i w kuluarach politycy, pracownicy naukowcy i przedsiębiorcy mają okazję dyskutować o dalszej współpracy, o nowych inicjatywnych oraz o potrzebach pracodawców.

Przedstawiciele interesariuszy brali niejednokrotnie udział także w innych konferencjach organizowanych przez Instytut – przedstawiono 6 konferencji zrealizowanych w l. 2016-2019.

Studenci SM pomagali zorganizować w Lublinie wizytę ambasadora Belgii w Polsce w 2019, połączoną z wykładem jubileuszowym z okazji 100-lecia stosunków dyplomatycznych Polski i Belgii.

Dobłą okazją do wymiany opinii i nawiązania kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym są cyklicznie organizowane przy współpracy z innymi lubelskimi uczelniami i Urzędem Miasta lubelskie Targi Pracy oraz Festiwal Nauki.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - *Kryterium spełnione*

Uzasadnienie

Przedstawiciele kierunku bezspornie współpracują z otoczeniem społeczno-gospodarczym, choć nie zostało to dotychczas odpowiednio sformalizowane. Powyżej przytoczono fakty to potwierdzające.

Rekomenduje się, by współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym usystematyzować, prowadząc okresowe jej przeglądy co do doboru instytucji współpracujących i skuteczności form współpracy oraz wpływu jej rezultatów na program studiów, doskonalenie jego realizacji i osiąganie przez studentów efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Uczelnia przywiązuje istotną rolę dla umiędzynarodowienia kierunku stosunki międzynarodowe, tak w wymiarze dydaktycznym, jak i w naukowym. Rodzaj i zakres umiędzynarodowienia są zgodne z założeniami strategicznymi, z misją i aspiracjami KUL jako ośrodkiem akademickim o genezie katolickiej, a także z koncepcją studiów i celami nauczania. Jest to również powiązane ze specyfiką osób studiujących. Większość z nich stanowią studenci spoza RP. Okazuje się to wyzwaniem pod względem zarządzania kierunkiem, budowania społeczności akademickiej. Wpływa także w istotnym stopniu na kontekst kształcenia.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia przejawia się poprzez:

- umiędzynarodowienie dydaktyki;
- wyjazdy naukowe pracowników INPiSM KUL;
- wyjazdy studentów stosunków międzynarodowych KUL;
- przyjazdy naukowe uczonych zagranicznych;
- przyjazdy studentów zagranicznych;
- umiędzynarodowienie badań naukowych;
- publikacje międzynarodowe;
- międzynarodowe monografie naukowe redagowane lub współredagowane przez pracowników Instytutu;
- granty międzynarodowe;
- wsparcie uczelni w procesie umiędzynarodowienia.

Kontakty z zagranicznym środowiskiem badaczy wyrażają się np. w postaci uczestnictwa w międzynarodowym obiegu naukowym, w obecności konferencyjnej, w realizacji wspólnych projektów. Kontakty urzeczywistnianie obecnością fizyczną są naturalnie wzbogacane aktualizacją wiedzy i zasilaniem własnymi publikacjami ogólnych ustaleń naukowych. Tematyka konferencji zamyka się w zagadnieniach regionalnych, europejskich, międzynarodowych, unijnych.

Doświadczenia zdobywane w ramach mobilności akademickiej przekładają się na podnoszenie umiejętności dydaktycznych oraz tych lokowanych na styku kompetencji dydaktycznych i osiągnięć naukowych. Badania międzynarodowe prowadzone są w kooperacji z ośrodkami zagranicznymi w postaci wspólnych publikacji, wyjazdów na kwerendy naukowe, wizyty studyjne, zwiększenie potencjału naukowo-dydaktycznego, podnoszenia kompetencji badawczych, poprzez udział w projektach międzynarodowych.

W ramach działań na rzecz umiędzynarodowienia ważne jest doskonalenie u studentów kwalifikacji językowych. W tym zakresie istnieje potrzeba podniesienia kompetencji skuteczności zajęć lektoratowych oraz silniejszego nasycenia tematycznych kursów komponentem dydaktyki języka obcego (np. poprzez wykorzystanie dodatkowych pozycji literatury obcojęzycznej - angielski politologiczny, biznesowy).

Kierunek wyjazdów zarówno kadry dydaktycznej, jak i studentów jest uzależniony od aktualnych umów programu Erasmus+ oraz bilateralnych KUL. Większość wyjazdów realizowana jest w Europie i w jej otoczeniu. Uśredniając, poziom wymiany studentów jest znikomy, zachowana jest równowaga pomiędzy przyjazdami i wyjazdami.

Na podobnym poziomie kształtuje się mobilność kadry akademickiej. Należy podkreślić, iż program Erasmus jest tylko jednym z szeregu ścieżek aktywności naukowej poza Polską. Wydział za przejaw umiędzynarodowienia uznaje w równym stopniu obecność studentów z zagranicy. W chwili obecnej dominują pochodzący z Białorusi i Ukrainy.

W miarę regularnie środowisko *kulowskie* zasilają wykładowcy z innych ośrodków akademickich.

Uczelnia wspiera oddolne inicjatywy, co znajduje uznanie w środowisku. Silniejsze wsparcie jest oczekiwane w zakresie promocji umiędzynarodowienia publikacji i wyników badań naukowych.

- **Wyjazdy naukowe pracowników INPiSM KUL obejmowały:** Ukraiński Uniwersytet Katolicki we Lwowie, Lwów; Rosja, Instytut Socjologii Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie, Moskwa; Łotwa, Uniwersytet Łotwy, Ryga, kwerenda naukowa; Bośnia i Hercegowina, International University of Sarajevo, Erasmus +; Belgia, Uniwersytet Vives w Kortrijk, współpraca bilateralna; Fellowship w Nanovic Institute for European Studies, Uniwersytet Notre Dame, USA.
- **Wyjazdy studentów stosunków międzynarodowych KUL w ramach Erasmus+ w ostatnich trzech latach objęły trzy osoby.**
- **Przyjazdy naukowe uczonych zagranicznych w minionych 5 latach objęły łącznie 12 osób:** z Francji, ICES; z Litwy, Mykolas Romeris University; z Vytautas Magnus University; z Turcji, Hasan Kalyoncu University; z Mołdawii, Free International University of Moldova; z Ukrainy, National University of Ostroh Academy.
- **Przyjazdy studentów zagranicznych w ramach programu Erasmus+ (2014/2015-2018/2019):** łącznie 13 osób z Francji, z Turcji, z Hiszpanii, z Sarajewa, z Ukrainy.
- **Umiędzynarodowienie badań naukowych.** Konferencje międzynarodowe. Pracownicy INPiSM KUL corocznie uczestniczą w prestiżowych konferencjach międzynarodowych, m.in. w konwencjach IPSA; UACES; EISA; na konferencjach organizowanych przez Columbia University i Harvard University. Pracownicy organizują seminaria i konferencje międzynarodowe (w ostatnim okresie np. *The European Union's Eastern Neighborhood:*

Challenges and Prospects, 2018 r., Sarajewo; Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej 2017 r.; IV Wschodnie Forum Samorządowo Gospodarcze w Tomaszowie Lubelskim, 2018 r.).

- **Publikacje międzynarodowe:** artykuły w czasopismach i monografiach indeksowanych w bazie Scopus: *Demography and Migration as Determinants of Ukrainian Policy in the Context of State Security...*; *The Ukraine Crisis, NATO, and Eastern Europe Gray Zone of Security...*.
- **Granty międzynarodowe,** projekt międzynarodowy: „Polska i Czechy w środowisku (nie)bezpieczeństwa - Poland, the Czech Republic and NATO in fragile security contexts”. Forum Polsko-Czeskie.
- **Wsparcie uczelni w procesie umiędzynarodowienia** - udział w projekcie Mistrzowie Dydaktyki – Masters of Didactic. Dla podnoszenia kompetencji i doświadczenia zawodowego oraz zdobywania praktycznych umiejętności pozyskano środki europejskie w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na program pn. Wysokiej Jakości Staże startem do kariery studentów kierunków.
- Pracownik Instytutu jest pełnomocnikiem JM Ks. Rektora KUL ds. kontaktów z uniwersytetami katolickimi i Wschodnioeuropejskiej Sieci Uniwersytetów.

2. Uczelnia monitoruje proces umiędzynarodowienia w ramach działań własnych, odnosząc je do różnych obszarów funkcjonowania uczelni: realizacji procesu kształcenia, działań parametryzacyjnych, przeglądu sylabusów, sprawozdań z działalności publikacyjnej i popularyzatorskiej. Czyni to wykorzystując narzędzia ewaluacyjne bazujące na przepisach prawa oraz uregulowaniach KUL. Uzyskuje wyniki o charakterze danych czy wyników. Te drugie dowodzą nie tylko trafności wyborów kierunków działania ale w równym stopniu jakości podejmowanych inicjatyw (np. ocena zajęć obcojęzycznych, erasmusowskich). Uzyskiwane wyniki pozwalają na stałe doskonalenie studiów, obsługi studentów, na podnoszenie kwalifikacji dydaktycznych studentów i nauczycieli akademickich.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia realizuje proces umiędzynarodowienia w ramach rozwiązań systemowych obejmując nim grono nauczycieli akademickich, jak i studentów. Znajduje to wyraz w treściach nauczania, w podejmowanych badaniach naukowych, w działalności publikacyjnej oraz w zaangażowaniu na rzecz szeroko rozumianego środowiska wiedzy. Zachowana jest równowaga pomiędzy wyjazdami i przyjazdami. Aktywność w tym zakresie bez wątpienia przekłada się na proces nauczania, na jego doskonalenie i utrzymywanie kontaktu z bieżącym stanem nauki i rzeczywistości społeczno-politycznej. Rekomenduje się zmodyfikowanie zasad zewnętrznej usługi *proofreader*.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Opiekę i wsparcie, które oferuje jednostka studentom można ocenić pozytywnie. Nauczyciele akademicki są dostępni dla studentów podczas konsultacji, które są odpowiednio dostosowane do planu zajęć. Ponadto, kontakt z prowadzącymi jest możliwy poprzez pocztę elektroniczną.

Pozytywnie jest także oceniany kontakt z Władzami Wydziału. Studenci wiedzą, że mają komu zgłaszać swoje uwagi i opinie oraz mogą liczyć na pomoc i wsparcie. Z informacji otrzymanych na spotkaniu ze studentami wynika, że kontakt zarówno z prowadzącymi, jak i z Władzami Wydziału jest zadowalający.

Program studiów znajdujący się na stronie internetowej jest kompletny. Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas wizytacji program studiów jest odpowiednim źródłem informacji o procesie kształcenia. Zawiera on niezbędne informacje o przedmiotach na poszczególnych semestrach, formach kształcenia i zaliczenia, wymiarze godzin i liczbie punktów ECTS. Karty przedmiotów zawierają informacje o efektach uczenia się, formach kształcenia, zakresie literatury podstawowej i uzupełniającej.

Materiały dydaktyczne ułatwiają realizację założonych efektów uczenia się. Studenci otrzymują je od prowadzących w formie elektronicznej, kompleksowej i odpowiednio dostosowanej do potrzeb. Ponadto prowadzący wskazują także literaturę, z której studenci mogą korzystać jako dodatkowe wsparcie.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili pozytywną opinię o wsparciu administracyjnym. W ich ocenie dziekanat funkcjonuje dobrze. Zarówno godziny pracy, kompetencje pracowników, jak i stosunek pracowników do studentów są według nich odpowiednie.

Studenci wizytowanego kierunku posiadają informacje na temat wsparcia materialnego, oferowanego na uczelni. Forma i zasady przyznawania stypendium rektora dla wybitnych studentów są w ich opinii zrozumiałe oraz dostępne. Dodatkową formą motywowania studentów jest możliwość otrzymania Stypendium Towarzystwa Przyjaciół KUL.

Istotnym aspektem dotyczącym wsparcia w procesie kształcenia jest umożliwienie studentom odpowiedniego kontaktu z otoczeniem społeczno – gospodarczym. Studenci wizytowanego kierunku otrzymują wsparcie w tym zakresie poprzez funkcjonujące na uczelni Biuro Karier. Podstawową formą pomocy oferowanej przez Biuro jest indywidualne doradztwo zawodowe, dzięki któremu studenci dowiadują się jak poruszać się na rynku pracy, otrzymują pomoc w zakresie m.in. pisania CV, listu motywacyjnego czy przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej. Ponadto, studentom oferowane są szkolenia i warsztaty prowadzone przez specjalistów z Biura Karier, których zakres tematyczny jest proponowany przez studentów na podstawie ankiet. Dodatkowo, studenci mają możliwość korzystania z coachingu. Biuro Karier organizuje także targi pracy i praktyk, podczas których studenci mogą zapoznać się z działalnością potencjalnych pracodawców. Studenci mają możliwość założenia konta w Portalu Kariery, dzięki któremu mogą otrzymywać oferty pracy i praktyk oraz mają dostęp do bazy pracodawców. Biuro Karier KUL zajmuje się również monitorowaniem losów absolwentów, z czego przygotowywane są raporty, przedstawiane Władzom Uczelni oraz Wydziału. Jednak w przypadku wizytowanego kierunku, zwrotność ankiet skierowanych do absolwentów jest zbyt mała (wymagane 30%), przez co w ostatnich latach nie powstały raporty. Dodatkowym projektem realizowanym przez tę jednostkę jest „Cool Careers”, dzięki któremu studenci biorący w nim udział przygotowują się do wejścia na rynek pracy. W opinii studentów wsparcie w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym, które otrzymują, odpowiada ich potrzebom.

Inicjatywą wartą nadmienienia jest również umożliwienie studentom rozwoju poprzez szkolenia spoza programu studiów. Przykładem jest projekt pn. „Zintegrowany Program Podnoszenia Kompetencji studentów i pracowników Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II”, współfinansowanego

ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Wiedza Edukacja Rozwój. Projekt ten umożliwia studentom udział w bezpłatnym cyklu certyfikowanych szkoleń i warsztatów.

Istotnym dla ocenianego kierunku elementem wsparcia jest możliwość uczęszczania na darmowe kursy języka polskiego skierowana dla studentów z zagranicy. Studenci obcokrajowcy, którzy wykazują braki w znajomości języka polskiego, mogą regularnie korzystać z zapewnionej im możliwości.

Studenci z niepełnosprawnościami mają zapewnione wsparcie przez Centrum Aktywizacji Osób z Niepełnosprawnością Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (KUL CAN), którego wewnętrzną jednostką jest Biuro Osób z Niepełnosprawnością oraz Pełnomocnika Rektora ds. Studentów z Niepełnosprawnością, który jest jego dyrektorem. Osoby z niepełnosprawnością, pierwszy kontakt z KUL CAN mają na etapie rekrutacji. Każdy kandydat z niepełnosprawnością odbywa spotkanie, podczas którego przedstawia swoje potrzeby oraz są mu prezentowane możliwości wsparcia. Pomoc oferowana studentom jest spersonalizowana. Szereg możliwości wsparcia zawiera m.in usługi tłumacza migowego, dostosowanie pomieszczeń do ich potrzeb, opiekę asystenta osoby z niepełnosprawnością, wypożyczanie niezbędnego sprzętu, specjalistyczny transport na Uczelnię. Studenci z niepełnosprawnościami mogą również ubiegać się o indywidualny plan studiów oraz dostosowanie form weryfikacji efektów uczenia się do ich potrzeb (wydłużony czas egzaminu, zmiana terminu, zmiana formy z pisemnej na ustną lub odwrotnie). Biuro Osób z Niepełnosprawnością prowadzi także szereg szkoleń dla pracowników Uczelni, które podnoszą ich kompetencje z zakresu pracy z osobami z niepełnosprawnościami. Na Uczelni została stworzona specjalna pracownia dostosowana do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami, do której mają oni stały dostęp. Funkcjonuje także Centrum Adaptacji Materiałów Dydaktycznych, z którego pomocy korzystają głównie studenci niewidomi i słabowidzący. Wsparcie oferowane przez Uczelnię obejmuje nie tylko studentów z niepełnosprawnościami, ale również wszystkich studentów spotykających się z trudnościami podczas studiowania. Uczelnia zapewnia także nieodpłatną pomoc psychologiczną. Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami jest na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim prowadzone na bardzo wysokim poziomie.

Na Wydziale Nauk Społecznych funkcjonuje kilka studenckich kół naukowych, jednak nie istnieje koło naukowe związane bezpośrednio z kierunkiem stosunki międzynarodowe. Koła mogą otrzymywać wsparcie finansowe z środków Władz Uczelni. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że Wydział zapewnia dostęp do infrastruktury adekwatny do potrzeb. Prace kół są monitorowane przez kuratorów.

Na Wydziale funkcjonuje Rada Wydziałowa Samorządu Studentów. Organ ten działa na rzecz studentów Wydziału oraz współpracuje z Władzami Wydziału w zakresie zgłaszania uwag do programów studiów. RWSS może otrzymywać środki finansowe od Dziekana lub Działu Organizacyjnego, przyznawane na zasadzie projektowej.

Istotnym aspektem w zakresie monitorowania rozwoju i doskonalenia systemu wsparcia studentów jest regularnie prowadzona ocena zajęć dydaktycznych dokonywana poprzez ankiety w wersji elektronicznej opisane w kryterium 4. Elementem monitorowania systemu wsparcia są również prowadzone przez Dział Kształcenia wydziałowe oceny pracy administracji, w której studenci mogą wyrazić opinię m.in. na temat organizacji pracy dziekanatu, godzin przyjęć oraz stosunku pracowników do studentów.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA posiadali informacje o wszystkich wyżej wymienionych formach oceny procesu kształcenia. Ponadto, jako możliwość zgłaszania uwag i opinii wymienili także kontakt Władzami Wydziału oraz Radą Wydziałową Samorządu Studenckiego. Ocenili możliwości oceny jako adekwatne do potrzeb.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się realizowane są kompleksowo. Studenci otrzymują wsparcie naukowe i dydaktyczne od jednostki w zakresie zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które jest w ich opinii odpowiednie oraz zorientowane na ich potrzeby. Pozytywnie zostało ocenione przez studentów wsparcie, które otrzymują od prowadzących w zakresie zarówno uzupełniania swojej wiedzy jak i aspektów organizacyjnych. System wsparcia osób z niepełnosprawnościami funkcjonuje na bardzo wysokim poziomie. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w działalności dodatkowej w kołach naukowych oraz samorządzie studenckim. System skarg, próśb i zażaleń działa sprawnie i jest dla studentów klarowny.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia zapewnia stały dostęp do aktualnych danych i informacji o kierunku studiów dla grup interesariuszy. W tym celu wykorzystuje narzędzia internetowe oraz program wewnętrzny e-KUL. Strony internetowe są czytelne i intuicyjne. Obejmują treści z zakresu: rekrutacji, programu studiów, sylwetki absolwenta, obszarów zatrudnienia, praktyk, badań naukowych, promocji.

Serwis rekrutacyjny – także w języku angielskim, rosyjskim i ukraińskim – prezentuje ofertę dydaktyczną i profili absolwentów wraz z systemem rejestracji kandydatów. Dostęp do wszystkich wewnętrznych aktów prawnych uczelni oraz aktów prawa powszechnie obowiązującego możliwy jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej KUL. Studenci za pośrednictwem platformy e-KUL mają dostęp do wszystkich bieżących informacji instytutowych potrzebnych na studiach. Regulacje z zakresu uznawania efektów uczenia się, zasad dyplomowania i jakości nauczania są dostępne w zakładce: studia – jakość kształcenia. Za cenne uzupełnienie źródła informacji i komunikacji uchodzą: Facebook IP, witryna internetowa <http://idiks.org/>.

2. Upowszechnianie informacji podlega ocenie w ramach realizacji kontroli zarządczej Uczelni (np. ankiety przedmiotowe, hospitacje, ocena okresowa itp.). Prowadzone jest monitorowanie publikowanych treści pod kątem ich aktualności, rzetelności, kompleksowości i adekwatności względem odbiorców (np. kandydatów na studia, studentów, pracodawców).

Studenci nt. polityki informacyjnej Wydziału wypowiadają się przez swoich przedstawicieli w ciałach kolegialnych. Przedstawiciele pracodawców otrzymują ankietę ewaluacyjną z pytaniem otwartym o dostępność i rzetelność informacji zamieszczanych na stronie internetowej KUL. Uwagi zgłaszają członkowie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w tym, przedstawiciele samorządu studentów. Ocena publicznego dostępu do informacji odbywa się na różnych poziomach i w różnych sekwencjach czasowych.

Uzyskane informacje służą w sposób regularny wielokrotnie do modyfikacji treści, jej aktualizacji, do zmian w systemie upowszechniania i obiegu informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - *Kryterium spełnione*

Uzasadnienie

Zapewnia się dogodny i stały dostęp do informacji o kierunku studiów oraz o uczelni w odniesieniu do najważniejszych aspektów i przepisów prawa. W ramach rozwiązań informatycznych studenci korzystają z intranetu. Uczelnia monitoruje stronę internetową, wewnętrzny system w ramach e-KUL oraz zawartość przekazywanych informacji. Nadzór ten służy optymalizacji przyjętych rozwiązań.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Uczelnia stworzyła WSZJK na wszystkich poziomach organizacyjnych, tj. całego uniwersytetu, wydziału oraz instytutu. W tychże ramach funkcjonują stosowne zespoły odpowiedzialne za nadzór nad zapewnianiem jakości kształcenia, ewaluacji, wdrażania zmian. Ciała te mają kolegialny charakter zarówno w wymiarze horyzontalnym, jak i wertykalnym. Tym samym obejmują wszystkie wymagane grupy interesariuszy.

Zgodnie z tradycją KUL, silne pozostają struktury instytutów kierunkowych i to one w najistotniejszym stopniu wnoszą merytoryczny wkład w oddziaływanie projakościowe. Oprócz tego, elementami systemu są gremia decyzyjno - kierownicze. Rola instytutu pozostaje kluczowa, pracuje on na bazie Uchwały Senatu KUL z 2013 r., która zawiera odniesienie do jakości kształcenia w sposób bezpośredni i pośredni. Przedstawiciele instytutu zasiadają w radach wydziałowych i/ oraz ogólnouczelnianych. Cały WSZJK sprawuje nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów. Pracuje on na bazie powszechnych przepisów prawa oraz wewnętrznych KUL. Wewnętrzne uregulowania dowodzą bardzo szczegółowego ale i rzetelnego oraz kompleksowego podejścia do zarządzania dydaktyką i do projakościowego zorientowania.

Dokumentacja WSZJK odnosząca się do nauczania obejmuje (wykaz najnowszych przepisów):

- zarządzenie w sprawie systemu weryfikacji efektów kształcenia z 2015 r.;
- zarządzenie w sprawie określenia harmonogramów działań związanych z planowaniem zajęć dydaktycznych z 2016 r.;
- zarządzenie w sprawie określenia zasad dokumentowania przebiegu studiów w postaci elektronicznej z 2017 r.;
- zarządzenie w sprawie określenia zasad organizacji zajęć dydaktycznych i konsultacji z 2017 r.;
- regulamin działania opiekuna roku;
- uchwała w sprawie wprowadzania do programów studiów I stopnia oraz studiów jednolitych magisterskich przedmiotu przedsiębiorczość;
- uchwały dot. nauczania języków obcych oraz przypisywania efektów kształcenia do charakterystyk drugiego stopnia z 2018 r.

Sygnalnie zaprezentowane przepisy orientują działania WSZJK na:

- efekty kształcenia / uczenia się i program kształcenia/studiów;

- weryfikację efektów kształcenia / uczenia się;
- ewaluacji wewnętrznej odnoszącej się do aspektów funkcjonowania uczelni zorientowanych na prowadzenie studiów;
- wyrażanie przez studentów ... opinii o prowadzonych zajęciach;
- praktyki zawodowe studentów;
- hospitacje;
- dyplomowanie;
- pracowników, ich rozwój naukowo-zawodowy, powiązany z działalnością dydaktyczną;
- zasady awansowe;
- okresową ocenę nauczycieli akademickich;
- politykę antyplagiatową.

Uprawnienia i zadania elementów SZJK zostały sensownie rozpisane, nie zachodzi pomiędzy nimi kolizja kompetencyjna. Drożne ścieżki obiegu informacji, etapowość działania czynią zadość poprawności założeń koncepcyjnych struktury.

System ewaluacji stosowany w Instytucie obejmuje efekty uczenia się, jakość zajęć dydaktycznych, jakość programu studiów. Oceny dokonuje się w ramach działań ewaluacyjnych.

Na Wydziale działa Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Komisja została powołana w 2012 r., od 2016 r. jej skład tworzy 17 osób, w tym przedstawiciele studentów. Przedstawiciele Rady Wydziałowej Samorządu Studentów mają możliwość zgłaszania do Komisji swoich uwag i postulatów. Studenci obecni na spotkaniu z ZW PKA poinformowali, że mogą zgłaszać uwagi dotyczące jakości kształcenia do Rady Wydziałowej Samorządu Studentów oraz Władz Wydziału.

W Instytucie kierunkowym stosuje się formalnie przyjęte zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Pochodzą one z ostatniego okresu, a odnoszą się np. do planowania zajęć, do uruchamiania nowych studiów. Szczegółowo opisują one etapy procedowania, włączenia grup interesariuszy. Przedstawiona dokumentacja uczelni potwierdza udział pracodawców w projektowaniu dydaktycznych założeń kierunku.

Zakres dokonywanych modyfikacji odnosił się w ostatnim okresie do:

- zmian w programie studiów i silniejszego powiązania z rynkiem pracy;
- do uwzględnienia specyfiki dominującej grupy studentów (kurs językowy);
- uruchomienia Rezerwy na poprawę jakości kształcenia.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalne warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Nie stwierdza się w tym zakresie nieprawidłowości ani przejawów dyskryminacji. Jednakże z uwagi na liczebność grona kandydatów, zastosowanie kryteriów jakościowych wydaje się niemożliwe.

Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca:

- doskonalenie i zapewnianie dbałości o efektywne funkcjonowanie WSZJK;
- wdrażanie aktualnych regulacji prawnych;
- przebieg procesu kształcenia;
- ocenę kwalifikacji nauczycieli akademickich;
- okresowe opiniowanie obsady zajęć i obciążeń dydaktycznych;
- opiniowanie programów i efektów kształcenia;
- analizowanie wyników ocen jakości kształcenia;

- raportowanie na rzecz władz dziekańskich i uczelnianych.

Ocena programu studiów bazuje na wynikach analizy badań ewaluacyjnych zajęć, jednakże ich słabością jest niska responsywność. Fakt ten poświadcza *Raport zbiorczy z przeprowadzonej ewaluacji zajęć...*, który stwierdza, że „zakończona ewaluacja zajęć, podobnie jak w przypadku wcześniejszych edycji, nie spełnia wymogu statystycznej reprezentatywności...” Mimo takiego charakteru wyników, dla zrekompensowania tychże ograniczeń instytut pozyskuje informacje innymi kanałami, w tym w ramach spotkań face to face, bieżącego kontaktowania się ze studentami, analizy rynku pracy i losów zawodowych absolwentów KUL. Dlatego można uznać, że szereg inicjatyw instytutu względem (nielicznego) grona studiujących pozwala mu być dobrze poinformowanym.

Z działań ewaluacyjnych wynika, że ogólna ocena pracowników jest przeważająco pozytywna, słabością jest infrastrukturalne niedoinwestowanie. Studenci pozytywnie ocenili sposób prowadzenia zajęć, przygotowanie do nich. Tak pozyskane informacje uzupełnia się i weryfikuje hospitacjami.

Obszarem nadzoru SZJK jest kooperacja z pracodawcami. Z uwagi na specyfikę studiów stosunki międzynarodowe (profil ogólnoakademicki) oraz charakter miasta, grono reprezentowane przez pracodawców nie jest zbyt duże. Stąd też duża rola w zakresie optymalizacji oferty studiów spoczęła na kadrze akademickiej i jej działalności naukowej.

Osiągane efekty kształcenia/uczenia się podlegają weryfikowaniu za pomocą różnych form i metod opierających się na kryteriach wyspecyfikowanych dla poszczególnych przedmiotów i zapisanych w sylabusach. Jak wykazała analiza sylabusów, koncentrują się one przede wszystkim na efektach wiedзовych i w mniejszym z umiejętności.

Nadzór nad pracami dyplomowymi jest – w myśl przepisów KUL - rozbudowany, odnosi się do weryfikacji prowadzących seminaria, procedur antyplagiatowych. Komisja jakościowa corocznie poddaje analizie losowo wybrane i obronione prace. Obecnie tę formułę można uznać za niewystarczającą.

Praktykowane w KUL rozwiązania w zakresie weryfikacji prac etapowych i końcowych należy uznać także za nieskuteczne. Łamią przyjęte w KUL *Zasady dyplomowania na Wydziale Nauk Społecznych KUL ...* (z 2013 r.) oraz *Zarządzenie ... w sprawie zasad polityki antyplagiatowej* (z 2019 r.). Stwierdza się tam, że praca dyplomowa powinna być przygotowana samodzielnie oraz spełniać wymagania formalne i merytoryczne. W punkcie f) stwierdza się ponadto, że nie można traktować jako źródła naukowego i cytować treści ze stron ... Wikipedia. Tymczasem przedstawione do oceny ZW PKA prace dyplomowe i etapowe naruszały cudzą własność intelektualną, poza tym wskazywały na niesamodzielność merytoryczną. W związku z powyższym za konieczne uznaje się podjęcie zdecydowanych działań naprawczych o takimże systemowym charakterze.

10.2. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej ocenie w sposób pośredni poprzez ocenę czynników wpływających na realizację toku studiów (badania naukowe, infrastruktura, autoewaluacja). Potwierdzeniem zewnętrznym są opinie nt. studentów kierowane z otoczenia społecznego, z innych ośrodków przyjmujących studentów KUL-u w ramach programu Erasmus, praktyk zawodowych. W uczelni przeprowadza się szereg działań nadzorczych, a następnie sprawozdawczych. Zasadą jest praca zgodnie z Harmonogramem. W Planie na 2018/2019 odnaleźć można aktywności zorientowane na korektę programu, konsultacje z interesariuszami, na promocję kierunków, sprawy pracownicze, limity rekrutacyjne.

Zewnętrzną weryfikacją jakości kształcenia są również oceny instytucjonalne i programowe przeprowadzane przez PKA. W trakcie rozmów z ZW PKA władze KUL uznały, potwierdzając postulat zgłoszony przez ZW PKA, za zasadne wprowadzenie w KUL audytów ewaluacyjnych. Przedmiotem nadzoru zamierza się uczynić węzłowe kwestie podnoszone w ocenach akredytacyjnych oraz te wynikające z przepisów prawa i realizacji celów zawartych w strategii rozwoju.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - *Kryterium spełnione częściowo*

Uzasadnienie

KUL dysponuje strukturami WSZJK na poziomie całej uczelni, wydziału oraz instytutu. Bazuje się na należytych podstawach prawa powszechnie obowiązującego, na przepisach wewnętrznych KUL. WSZJK jest zbudowany przejrzysto i należyście względem struktury organizacyjnej szkoły oraz wydziału, wypracowanych środowiskowych rozwiązań. Transparentność procedowania, kolegiałność ciał i decyzji są zachowane. Uczelnia godzi prowadzenie modelu zarządzania z kulturą akademicką. Można uznać, że przyjęte rozwiązania spełniają swą funkcję diagnostyczną i że środowisko jest zdolne do generowania projałościowych i prorozwojowych zmian. Za słabość należy uznać małe zaangażowanie studentów w proces ankietyzacji, co czyni badania ewaluacyjne niemiarodajnymi.

Stwierdzone uchybienia w zakresie weryfikacji efektów kształcenia/uczenia się należy uznać za istotną słabość systemową, która w pewnym stopniu wynika ze specyfiki grona studiujących. Stwierdzone uchybienia unaocznily potrzebę modyfikacji praktykowanych dotychczas rozwiązań i nadania nowym rozwiązaniom charakter powszechny.

Widoczna jest potrzebna inwestycji w zasoby ludzkie w obszarach: zarządzania wiedzą, zarządzania projałościowego, zmian infrastrukturalnych powiązanych z relokacją Wydziału.

Rekomenduje się:

- podjęcie działań systemowych poprawiających responsywność ankiet ewaluacyjnych;
- zoptymalizowanie obciążeń dydaktycznych poprzez ograniczenie liczby prowadzonych zajęć przez nauczycieli akademickich;
- zmianę organizacji procesu dydaktycznego poprzez zredukowanie wymaganej liczby studentów niezbędnej do uruchomienia przedmiotu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Dla poprawy nadzoru i ochrony praw własności intelektualnych zaleca się:

- zmianę przepisów wewnętrznych KUL odnoszących się do procedury dyplomowania oraz ochrony własności intelektualnej poprzez włączenie prac etapowych do systemu kontroli;
- wprowadzenie do zajęć i realizowanie treści z zakresu ochrony własności intelektualnej;
- wypracowanie oraz wdrożenie rozwiązań nadzoru nad wszystkimi pracami etapowymi i dyplomowymi;
- przyjęcie za zasadę sprawdzanie wszystkich prac etapowych i dyplomowych w systemie antyplagiatowym;
- przeprowadzenie wewnętrznego audytu na kierunku stosunki międzynarodowe dot. ochrony praw własności intelektualnej i samodzielności prac naukowych studentów;
- regularne raportowanie wyników działań nadzorczo-kontrolnych w zakresie ochrony praw własności intelektualnej.

- 4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*w porządku wg poszczególnych zaleceń*)**

Zalecenie

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Załącznik nr
do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.